

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT Budapestben.

Megjelenik minden vasárnap egyívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 filler (3 krajczar) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 32 — negyed oldal ... kor. 8.
fél oldal ... » 16 — nyolczad oldal » 4.

A díjak előre beutalványozandók a Szent-István-Társulathoz.

Állami segélyezés.

Az 1893. évi XXVI. t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott Utasítás 17. §-a szerint a községi és hitfelekezeti népiskolák iskolai hatóságai azon esetben, ha az iskolafenntartók az iskoláikban alkalmazott tanítóknak a törvényszerű legkisebb fizetéseket hivatalosan megállapított szegénységük miatt biztosítani nem képesek, tudvalevőleg indokolt előterjesztéssel a közigazgatási bizottság útján a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterhez fordulhatnak a hiány pótlására szolgáló állami segélyért.

Az államsegély csakis tanítói fizetésre adatik és pedig 800 koronáig, azon felül nem. Ha tehát a tanítói fizetés eléri, sőt felülhaladja a 800 koronát, akkor államsegély nem kérelmezhető. Államsegély igénybevételénél a tanítói és a kántori fizetés egynek (tanítóinak) vétetik. Ha a kántori és tanítói fizetés a 800 koronát el nem éri, akkor a hiány — különbözet — fedezésére lehet államsegélyért folyamodni. A lakber és a kert egyenértéke a fizetésbe be nem számítatik.

Új szervezésnél is, ha a főntartó a tanító fizetését a lakáson és kerten kívül 800 koronánál nagyobb összegben állapítja meg, államsegély nem kérelmezhető.

A tanítói fizetés kiegészítésére államsegélyért a vármegye közigazgatási bizottsága útján a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterhez kell folyamodni. Ezen ügyben minden bélyegmentes.

A kérvényhez a következő okmányok szükségesek:

1. A tanítói fizetés 800 koronaig való kiegészítését kérő folyamodáshoz az illetékes egyházi főhatóság beleegyező nyilatkozata. 2. Az iskola főntartó polgári vagy hitközségnek legutóbb szalályszerűen megállapított költségvetése, mely hiánnyal végződjék és felsőbb hatóság által jóvá legyen hagyva. 3. Az általa főntartott iskolának szintén rendszeresen elkészített költségvetése, hiánnyal végződve és felsőbb hatóság által jóvá-

hagyva. 4. A tanító eredeti oklevele. 5. A tanító összes szolgálati bizonyítványai. 6. A tanító eredeti díjlevele, egyházi főhatóság által jóváhagyva. 7. Az 1893-ban főszolgabíró által fölvetett javadalmi jegyzőkönyv. 8. Az iskolát tartó polgári, vagy hitközség vagyoni állapotáról szóló községi szegénységi bizonyítvány, a járási főszolgabíró által láttamozva. 9. Az iskolába járó mindennapi tanköteles gyermekeknek a községi előjáráság által hitelesített számszerű kimutatása. 10. Hiteles bizonyítvány arról, hogy a hitközségi adó az állami adónak hány százalékát teszi és mennyi a községi pótdadó százaléka.

Ezek nélkül a kérvény föl nem terjesztetik. A kérvényt nem a kir. tanfelügyelőhöz, hanem a vármegye közigazgatási bizottságához kell betérjeszteni. Az csak késedelmezést okoz, ha az egyházi főhatóság közvetlenül terjeszti föl a miniszterhez, mert a miniszter véleményezés végett csak leküldi a közigazgatási bizottsághoz, miáltal az ügy halasztást szenved, mert a tanító három hónap helyett hat hónap múlva kapja meg a várva-várt államsegélyt.

A kérvény a minisztertől körülbelül három hónap alatt érkezik vissza. A közigazgatási bizottság a miniszteri leiratról az okmányok kiadásával az iskolaszéki elnököt értesíti. Az utalványozásról a miniszter az egyházi főhatóságot is értesíti.

Az államsegély névhez és helyhez van kötve. Az összeget két ízben veheti föl az elnök, úgymint január és július hónapban, bélyegtelen nyugtára a kir. adóhivaltól. A nyugtát előbb láttamozás végett a kir. tanfelügyelőhöz kell betérjeszteni, ki azt az elnökhöz visszaküldi.

As elnök a nyugtát hivatalból küldheti az adóhivatalba portómentesen.

Az összegért az elnök felelős. Az államsegélyt az elnök csakis havonként előre fizesse ki a tanítónak, róla a tanítótól bélyeges nyugtát kívánjon s év végén a fölvetett és kifizetett államsegélyről a tanító 12 drb. bélyeges nyugtáját az államsegély elszámolása végett a kir. tanfelügyelőhöz

főhívas nélkül terjessze be. Az államsegély a nyugtakban hiány nélkül legyen elszámolva, ne hiányozzék egy fillér sem: a megmaradt filléret decemberben kapja meg a tanító, decemberi nyugtája tehát többről szólhat, mint a többi. A nyugtakat másnak aláírni, előttemezni stb. nem szükséges.

Ujában a miniszter nem ad több államsegélyt, mint csakis a 800 koronának felét, vagyis 400 koronát. A másik 400 koronát a főmúrtartónak kell viselnie.

Építkezésre stb.-re meg semmit sem engedélyez. Ha azonban az építkezést a főmúrtartó kölcsönből fűdözi, úgy kivételesen a 400 koronán felül még megadja azt az összeget, amelyet evenként a főmúrtartó a fölvett kölcsönből törleszt. miért is így esetekben hiteles bizonyítvánnyal igazolni kell még azt is, hogy a főmúrtartó építkezésre mily összeget vett föl, azt hány év alatt törlesztí és hogy a kamattal együtt evenként mily összeget törleszt. Akkor ezt az összeget is engedélyezi.

Államsegély engedélyezéseért, illetve kilátásba helyezéséért akkor is lehet folyamodni, ha a tanító állomás üres. Ez esetben a 4. és 5. pontban említett okmányok fölterjesztése mellőzendő.

Ha a miniszter kilátásba helyezi az államsegélyt, úgy a tanító állomásnak okleveles egyennel való szabályszerű betöltése után az alkalmazott tanító választási jegyzőkönyvét, oklevelét, szolgálati bizonyítványait, díjlevelét annak világos kijelentése mellett, hogy a beválasztott tanító ezen állomását mikor (év, hó és nap) foglalta el, a választás jóváhagyása és az államsegély folyósítása vegelt kérény kapcsán a vármegye közigazgatási bizottságához terjesszék be.

Ha a tanító személyében változás áll be, vagyis onnet eltávozik, lemondását előbb írásban kell tőle bekövetelni és azt a kir. tanfolyvelőhöz bejelenteni. Az iskolafőmúrtartó pályázatot hirdet, okleveles tanítót választ és választás után kéri a közigazgatási bizottság útján a minisztert, hogy engedje meg, miszerint előbbeni tanítója tisztségének kiegészítésére engedélyezett államsegélyt az új tanító részére fordíthassa. E kérényhez kell csatolni a tanító választási jegyzőkönyvét, a tanító oklevelét, szolgálati bizonyítványait és díjlevelét. A kérény tartalmazza, hogy a régi tanító mikor ment el onnet, az új pedig jelen állomását mikor foglalta el.

Az államsegély a tanítót csakis addig illeti meg, míg állásáról le nem mondott. A tanítótól eltávozása előtt a fölvett összegről bélyeges nyugta veendő.

Vannak államsegélyek tanévekre is utalványozva, ezeket minden év január havában veheti föl az elnök és június végén róla el kell számolnia.

A korpótlékokat január és júliusban veheti föl az elnök s róluk decemberben kell elszámolnia. (Szekszárd.)

Nagy Béla.

Egy negyedórai beszélgetés az alkoholizmusról.

Röviden és általánosságban akarok e tárgyhoz hozzá szólni. Ennek előre boesátásával azonnal tisztába jöhetünk, hogy e szerény sorok szűk keretében tárgyalandó kérdés lehet minden, csak akadémikus fejtegetés nem.

Mi az alkohol, mi az alkoholizmus s mik ennek erkölcsi és fizikai veszélyei, ezt ma már közölünk mindenki tudhatja, amint hogy tudja is.

Mert hát, irtak erről sokat és sokan.

Most ez a divat, ennek a kérdésnek van ez idő szerint a szezonja.

Valamikor, nem is olyan igen régen, a házi ipar, iskolai takarékpénztárak s más efféle kérdések fölött fogyasztódott a nagy mennyiségű tinta. Űtöttük — pro és kontra — e kérdések mellett a nagy dobot; puffogtattuk a vaktöltéseket a levegőben, s ma? — e kérdések mind a sötét múltéi és a zordon enyészeté.

El vannak temetve.

Azt hirdették tanfériak és nem tanfériak szívós kitarással, hogy az országot a házi ipar, slőjd, iskolai takarékpénztárak, piócaszedés, esont-gyűjtés stb. fogják az álmodott boldogság kikötőjébe bevezetni s mivel divat volt, hódoltunk neki; — azután elfeledtük abba hagytuk, a kérdést levettük a napi rendről.

Meddig? Talán örökre!

Ma, aki ezeket a kérdéseket újra felszínre akarná hozni, legalább is lesajnálónok.

Más idők, más eszmék!

Hja bizony, ezelőtt 50 vagy 80 évvel esoda számba ment egy vasúti gőzmozdony, ma az csak valami, hát 100 év múlva!

100 év múlva? Ugyan ki fog 100 év múlva vasúti kocsiban utazni, amikor repülőgépek fogják a közönséget a levegőben állomásról-állomásra röpiteni s a gőzmozdonyt valamelyik muzeum udvarának sarkában fogja az utánunk jövő nemzedék, mint szerintük hiányos közlekedési eszközt lemosolyogni és megbámulni, mint ahogy megmosolyogják a mai hölgyek a valamikor szalonképes krinolint és megbámuljuk az őskor emberének kövesőjét, baltáját és fejszejét.

Tehát nem házi ipar, nem is szalmakalapfonás, sem pedig isk. takarékpénztárak kérdése, hanem más van manap már a levegőben.

Hannibal ante portas!

Itt az emberiség réme, az alkoholizmus!

Vajjon kit kap be legelőszőr?

Fegyverkezzünk, mert különben vége a világnak! Ugyan, úgy-e?

A legközelebb mult évek egyikén, a tanítók részére rendezett egyik továbbképző tanfolyamon, egy orvosdoktor és tanár, imigyen beszélt tanítókból álló hallgatónak az alkoholizmusról: «Nincs az a dühöngő pestis, fekete himlő és kolera, nincs az a legöldöklőbb és ádáz háború, amely annyi áldozatot szedne az emberiség soraiból, mint a

bor, pálinka és minden egyéb ital, amely alkoholt tartalmaz».

No hát, álljunk meg egy kissé és vegyünk lélegzetet!

A tudós tanárnak ezen állítása vagy igaz, vagy nem igaz.

Ha nem igaz, lelke rajta, nekem nincs szavam hozzá. De ha igaz, akkor ez igen súlyos vád az államhatalmat kezeikben tartó faktorok ellen, ha ezek után továbbra is túrik és megengedik, hogy ez a mindennél pusztítóbb rém továbbra is szabadon grasszáljon az emberiség között.

Hiszen csak egy tollvonásukba kerülne.

Ugy-e, a ciánkálit és egyéb mérgefajokat csak szigorú ellenőrzés mellett, orvosi rendeletre szolgáltatják ki a győszertárakban? Ha tehát a pálinka öl, gyilkol és pusztít, mint a mérge, miért nem mondja ki a törvényhozás, hogy ez szabadon, fogyasztási célra többé nem, hanem csak a legszigorúbb ellenőrzés mellett ipari célokra és gyógyyszerül árusítható!

Micsoda?

Ezt nem fogják megtenni? Persze, hogy nem! Van ám ebből az államnak egy pár millióeska jövedelme, meg hát egyik másik jó úr is csak azt tartja, hogy egy pár kupa, akár konyak, akár likőr, a hazaért meg nem árt!

De hát én Úram és én Istenem, mire való volna a tanító, ez a tiszteletbeli koldus úr, ez a fizetéselen minden egyéb? Ha csakugyan veszedelem az alkoholizmus, küzdjenek ellene, kergessék a délibábokat s csinálják faból a vaskarikát, azalatt pedig hadd folyjak a pezsgő s minden egyéb jóféle ital, hiszen ugyis csak egyszer él az ember ezen a nyomorult világon.

Talán nem mondok azzal újságot, hogy a nemzetközi alkoholizmus elleni X. kongresszus a folyó évben Budapesten fog megtartatni.

Magyarországnak és Európa nevezetesebb helyeinek tudós és a nemzeteket alkotó nép javát szívükön viselő férfiak fognak ott megjelenni, hogy alapos tudással és készülettel párosult jó akaratuk megtalálja annak módját és helyes útját, hogy miként lehetne társadalmi uton ez ellen a társadalmi betegség ellen küzdeni és védekezni.

Nehéz dolog és nagy föladat! Ammál is inkább, mert «az alkohol nem az ellenség, hanem a jóbarát képében jelenik meg; behizelgi magát kellemivel és észre sem vesszük, rabszolgáivá leszünk, akár úr, akár paraszt, akár gazdag, akár szegény, akár tudós vagy tudatlan legyen is valaki, s ha nyakunkra ül, nem szabadulhatunk tőle, kerget bennünket a nyomorba, bűnbe s végre a halálba. A hülyék és elme gyöngék, a nyavalyatörősek, a vízfejűek és törpék tulnyomó számban alkoholista szülőktől származnak. A szerencsétlen házaselet, az elválások és az öngyilkosságok egy jó nagy része is az alkohol rovására irandó».

De nem idézek tovább. Elég ebből ennyit tudni, eléggé kiviláglik, hogy az alkoholizmus nagy veszedelmet rejt magában.

(Folytatjuk.)

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

Pemp Antal prelátus, szatmári helynök úr, f. évi VIII. körlevelében a róm. kath. népiskolák új tantervéről a következőképen rendelkezik: Az Országos Katolikus Tanügyi Tanács a nagymélt. püspöki kar megbízásából kidolgozta a magyarországi latin és görög szertartású róm. kath. népiskolák új tantervét, melyet a püspöki kar 1904. évi október 19-én tartott tanácskozásán elfogadott. Kivánatos, hogy egyházmegyénkben is mielőbb érezhetővé váljék a kor követelményeinek alkalmazott új tanterv üdvös hatása a népoktatás terén: azért elrendelem, hogy a következő iskolai évtől kezdve ezen tanterv az egyházmegye összes népiskoláiban tartassék. Szigorúan meghagyatik az iskolai előjárásárok- nak és tanítóknak, hogy a tanításban pontosan ezen tanterv előírásaihoz alkalmazkodjanak. E rendelkezésből kifolyólag hatályát veszti az 1877. évi 481. számú intézkedéssel előírt tanterv. A helyi körülményekhez és a tanítók számához alkalmazott órarend évről-évre az új tanterv alapján lesz kidolgozandó. Ez órarendet a tanító a tanterem falára függesse ki s tanítási eljárásában azt pontosan kövesse. A többire nézve az ez évi VII. körlevel 1368/1905. számú rendeletének utolsó bekezdése irányadó. Hogy az érdekeltek az új tantervet kivétel nélkül mindnyájan birhassák és még idejében lelkiismeretesen áttanulmányozhassák, elrendelem, hogy a idő lelkész urak mint az iskolaszékek elnökei az iskolapénztár, ahol pedig ilyen különállóan nincsen, a templompénztár ter- hére mielőbb rendelkeznek meg egy példányt a plébánia- hivatal részére és minden tanteremnek egy-egy példányt úgy az anya-, mint a főkegyházakban. Megrendelhető a Szent-István-Társulatnál Budapesten (VIII. Szentkirályi-u. 28. sz.): egy példány ára 50 fillér. Az új tantervnek megfelelő, helyes alkalmazása szükségessé teszi az összes illetékes tényezőknek lelkes közreműködését. Szolgáljon e munkában ösztönzésül az a tudat, hogy féltett kincsünk, hitvallásos iskolánk megvédésének, megtartásának egye- dül módja az, ha fejlesztésük érdekében minden lehető- megteszünk s így a más jellegű iskolákkal eredményesen versenyezhetünk. A kerületi esperes urak kiváló gond- dal ellenőrizzék, hogy a reájok bízott iskolákban a tanterv kellően érvényesüljön, s az iskolákról szülői értekezé- sen kapcsolatosan adják elő ez irányban tett megfigyél- seiket. Kelt Szatmár-Nemetiben, 1905. július hó 26-án.

IRODALOM.

Hangutánzó Magyar ABC. A kath. népiskolák vezetői több oldalról fordultak a Szent-István-Társulathoz azzal a kérelemmel, hogy a phonomimikai módszernek megfelelő ABC-és könyvet adjon ki a kath. népiskolák használatára. A Társulat az oktatás minden jogos igényeit mindenkor siet kielégíteni, így ezen óhaj- elől sem zárkózott el és *Oreges Kálmán és Wiemann Béla* tanítók **«Hangutánzó Magyar ABC»**-és könyvét kiadta, mely a napokban hagyta el a sajtót. Ára köve 50 fillér. Bevezet-ését kérjük és ajánljuk.

VEGYESEK.

A Szent-István-Társulat tankönyvjegy-éke az 1905. 6. tanévre. A nagymélt. püspöki kar meg- hagyásából a Szent-István-Társulat évről-évre közrebocsátja azon tankönyvek jegyzékét, ame- lyeket a püspöki kar rendelkezése szerint, mint a Szent-István-Társulat által kiadott, vagy a tankönyv- vizsgáló-bizottság által engedélyezett tankönyveket a kath. népoktatási intézetek használhatnak. T. előfje-

választás. Tanítói jövedelme: községi pénztárból 656 kor., gazdasági ismétlőiskoláért 100 kor., 1 hold 451 □ öl szántóföld kat. tiszta jövedelme 20 kor., kántori jövedelme 15 meter kemény hasábfá beszállítással, 18 hektoliter buza á 10 kor. = 180 kor., 22 hektoliter rozs 8 koronával számítva 176 kor., kenderkéve megváltása 12 kor., községi pénztárból 67 kor., 20 fill. Templompénztárból 54 kor., 60 fill. Alapítványokból 21 kor., 48 fill. Stóla 200 kor., 49 esirke 19 kor., 60 fill. Zselelérektől 7 kor., 68 fill. A terményekben járó jövedelem jövőre pénzben lesz megváltva. Dr. *Michálek János* esp. pléb. Radosóc. 372 1—1

A **pozsonyi** róm. kath. autonóm hitközség iskolaszéke ezennel pályázatot hirdet egy segédnatanítói és egy segédtanítói állásra. A segédnatanítók alkalmazása csak ideiglenes, beváltás esetén azonban rendes tanítóknak előléptethetők. A segédnatanító és segédnatanító fizetése évi 960 kor. és 240 kor. lakpénz. A kellőleg felszerelt pályázati kérvények az alulírottánál 1905. évi augusztus hó 26. napjának d. e. 12 óráig beadandók, később érkezett kérvények tekintetbe nem vétetnek. Pályázók okirattal kimutatni kötelesek: *a)* születésük helyét, idejét és róm. kath. vallásukat, *b)* magyar honpolgárságukat és községi illetőségüket, *c)* hazai, állami vagy nyilvánosság jogával bíró róm. kath. tanítóképzésén sikerrel letett elméleti és gyakorlati vizsgálat alapján szerzett magyar és német tannyelvű népiskolákban való tanítási képesítésüket, *d)* tornatanítói képesítésüket, *e)* ha gyakorlatilag működtek már, az illetékes iskolaszéktől kiállított bizonyítvánnyal azt, hogy hivatali kötelességeiket előjárók megelégedésére teljesítették, *f)* hogy erkölcsi tekintetben kifogástalan életmódot folytattak, az illetékes helyhatóság által kiállítandó bizonyítvánnyal, *g)* az illetékes tiszti orvostól beszerzendő bizonyítvánnyal azt, hogy teljesen egészségesek és a tanítói pályára testileg alkalmasak. Kelt a pozsonyi róm. kath. autonóm hitközség iskolaszékének 1905. augusztus hó 8-án tartott üléséből. Dr. *Kuncz Rozsó* iskolaszéki jegyző. Clarissza-utca 14. II. emelet. 369 1—1

A **sasvári** róm. kath. es. és kir. uradalmi népiszkola II. oszt. tanítói állásra a következő pályázat hirdették: Évi fizetés 800 korona és esetleg 100 koronányi ötödéves korpótlék, 9 köbm. kemény hasábfá saját használatára és 9 köbm. az iskola fűtésére, 14 ár 38 □ öl szántóföld, és lakás természetben. Ha segédkántori teendőket végezni képes, kap azonkívül az egyház pénztárból 60 kor., az uradalomtól 40 koronát és a temetkezéseknél teendő segédkezésért körülbelül 100 koronát. Az iskola tisztogatásáról maga gondoskodik. A magyar, német és tót nyelvből jártas tanító előnyben részesül. A pályázatok folyó évi aug. 27-ig alulírottánál benyújtandók. *Skarda József* prepost-plébános, iskolaszéki elnök. 368 1—1

Bars-Taszáron a róm. kath. segédkántortanítói állás betöltendő. Javadalma: polgári évre 400 kor. készpénz havi előleges részletekben: élelmezés, butorozott szoba, fűtés takarítással. Tanítja az I—II. vegyes osztályt, önállóan végez énekes misét, litániát és szertartásokat. Tannyelv magyar, egyházi ének magyar-tót. Orgonálásban jártas férfi okleveles tanerők minél előbb küldjék be kérvényüket. *Kormanyovich Endre* bars-taszári esperes-plébános. 383 1—2

Koritnói róm. kath. népiskolánál tanítói állásra pályázat hirdették. Fizetése: 600 korona, tanterem fűtésére 100 korona, gazdasági ismétlőért a községtől 100 korona, lakás és kert. Tót nyelv ismerete szükséges. Csak férfiak pályázhatnak szept. 1-ig. Kérvények plébánoshoz küldendők *Leszte-re, Nyitra* m. 377 1—1

Kukló (Pozsony m.) róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdették. Fizetés 600 korona előleges részletekben, egy szép szoba szükséges butorral. Konyha, szobának használható konyha, kamara, 24 kor. faátalány. Folyamodványok aug. 25-ig *Rehák László* plébánoshoz küldendők. 378 1—1

A radosóczi anyaegyházhoz tartozó **Lopassó** (Holics mellett) fiókegyház tanítói állására aug. 27-ére pályázat hirdették. Jövedelme: községi pénztárból 400 kor., államségélyből 400 kor. Fára 50 kor., behordás és fölaprítással. 1 hold 800 □ öl szántóföld, 400 □ öl kert. Lakása: egy szoba, konyha, kamara és istállóból áll. Tartozik a tan-

termet is fűteni. Dr. *Michálek János* esperes, iskolaszéki elnök. 386 1—1

Az **ekecsi** (Komárom m.) róm. kath. népiskolához okleveles tanító kerestetik. Jövedelme: polgári évre 800 korona havi előleges részletekben fizetve; egy butorozott szoba teli fűtéssel. Kötelessége az iskolaszék által kijelölt mindennapi és ismétlő osztályokat tanítani, kántoriakban segédkezni. Mindennemű istentisztelet alatt gyermekekre felügyelni. Folyamodások augusztus hó 27-éig az iskolaszéki elnök úrhoz küldendők. Az állomás szept. 1-én elfoglalandó. 388 1—1

Az **imelyi** (Komárom m.) róm. kath. iskolaszék osztálytanítói állásra szept. 2-ig pályázatot hirdet. Fizetése: 1. 800 korona, 2. 80 korona kegydíj, 3. $\frac{3}{4}$ öl tűzifa, 4. Butorozott szoba. Kötelessége a rábizott mindennapi és ismétlőiskolákat tanítani, az összes tankötelességeket templomba vezetni, reájuk felügyelni, szükség esetén kántorságban segédkezni. Az állás okt. 1-én elfoglalandó. Az iskolaszék. 393 1—1

Galantán osztálytanítói állás van üresedésben. Pályázhatni f. hó 27-ig. Javadalmazása lapunk mult számában olvasható. *Entresz Ede*, iskolaszéki elnök. 395 1—1

A **bajóthi** (Esztergom m.) róm. kath. népiskolánál két tanítói állásra pályázat hirdették f. évi augusztus 31-ig. Fizetésük 800 korona és butorozott szoba. *Iskolaszék*. 400 1—1

Egri érseki megye

Jaszberény r. t. város róm. kath. iskolaszéke egy *külvárosi* tanító és a városhoz tartozó *porteleki tanyai* kántortanítói állásra pályázatot hirdet. A külvárosi tanító fizetése 800 korona törzs-, 300 korona lak- és kertilletmény; 200 korona tornatanítási tiszteletdíj és a szokásos beiratási díj. Kötelessége: az iskolaszék által reábizott osztályok és gazdasági ismétlőiskola vezetése és a kijelölt iskolákban tornatanítás. Csak tornatanító oklevéllel bíró egyének pályázhatnak. A porteleki kántortanító javadalma: 800 korona tanítói törzs és a szokásos beiratási díj, mintegy 100 korona; két padlózott szoba, konyha és kamrából álló lakás, 1200 □ öl iskolaföld, melynek $\frac{1}{3}$ része gyümölcsös, az iskola fűtésére $\frac{1}{2}$ öl tűzifa és 25 mm. kőszén; stólajövedelem körülbelül 120 korona és a hívekkel megállapodott 4—5 mm. buza, 6—7 mm. rozsbúza. Kötelessége: az iskolaszék által reábizott mindennapi és ismétlő-tanulók oktatása. Vasár- és ünnepnapokon a kápolnában a híveknek az isteni szolgálatban való vezetése és a temetések kántori teendőiben és orgonálásban teljes jártasság kívántatik. A nős, vagy netlen állapotot is igazoló s teljesen felszerelt kérvények mindkét állásra f. évi augusztus 25-ig nagyságos és főtisztelendő *Koncz Menyhért* prepost, esperes-plébános, iskolaszéki elnök úrhoz adandók be. Az állás elfoglalásáról az iskolaszék a megválasztottat értesíti. *Kertész Gusztáv*, iskolaszéki jegyző. 389 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

I. Végleshutai (Zólyom megye) róm. kath. magyar-tót tannyelvű osztatlan iskolánál megüresedett kántortanítói állásra f. évi szeptember 20-ára pályázat hirdették. Javadalma: lakáson kívül 1000 korona különféle címek alatt. Okleveles pályázók a fenti napon kántori próbára jelenjenek meg. Vasuti állomás Véglesszaltna. *Odlozil János*, plébános. 390 1—1

II. Domszögön (Zólyom megye) róm. kath. magyar-tót tannyelvű osztatlan iskolánál megüresedett tanítói állásra f. évi szeptember 20-ára pályázat hirdették. Javadalma: lakáson kívül 364 kor., 32 fillér. Államségély 438 korona. Okleveles pályázók a fenti napon tanítói próbára Végleshuta községben alulírottánál jelentkezzenek. Vasuti állomás Véglesszaltna. *Odlozil János*, plébános. 390 1—1

Erdélyi egyházmegye.

A **gyergyóalfalvi** (Csik m.) róm. kath. hitfelekezeti elemi iskolánál megüresedett segédkántortanítói állásra pályázat hirdették 1905. évi szeptember hó elsejére. Az ezen állással összekötött jövedelmek a következők:

1. Késpénz 400 K. 2. 75 kalongya rozs a 4 K. 300 K. 3. 75 kalongya zab a 2 K. 150 K. 4. Pénzbér 130 K. 5. 60 terü bakkfa a 2 K. 120 K. 6. 60 kezi napszám a 60 f. 40 K. 7. Stóla körülbelül 150 K. 8. Alapítványi misék kamataiból 12 K. 9. törvényszerinti lakás 10. 2 marha- és sertéslegeltetési jog 9 K. Ezen felsorolt jövedelmekből azonban tartozik a harangozónak évi 200 K-át fizetni. Köteleességei: Egy osztály önálló vezetése és a kántorral felváltva segédkezés az összes egyházi funkciókban. Pályázatra személyes megjelenés szept. elsején délelőtt kívántatik, okiratok azonban néhány nappal előbb beküldendőek. Csak oklevelek pályázhatnak, a megválasztott tartozik állomását okt. 1-én elfoglalni. Gyergyó-Alfalu. *Mikes János* gróf, pléb. 362 2—2

Győri püspöki megye.

Az **ottovai** (Sopron m.) róm. kath. osztálytanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalma: 800 korona havi részletekben, butorozott szoba takarítással és fűtéshez tüzelőanyag. Köteleessége: egy tanteremben tanítani és a templomi ténykedésekben segédkezni. Csak férfitanítók pályázhatnak. Német, esetleg horvát nyelvet beszélők előnyben részesülnek. Pályázati határidő *augusztus 26.* Az *iskolaszék.* 350 2—2

Mosonkörtvelyesen osztálytanítói állásra 800 kor. fizetéssel, egy butorozott szoba fűtéssel, *augusztus 27-ig* pályázat hirdettetik. 371 1—1

Marcfalvan (Sopron m.) betöltendő egy osztálytanítói állomás. Díj: 600 kor. a községtől, 200 kor. az államtól, kertilletmény 10 kor., egy butorozott szoba, egy öl hasábfá. Pályázati határidő *aug. 27.* *Iskolaszéki elnökség.* 396 1—1

Az **also-pulyai** róm. kath. magyar-horvát tannyelvű iskolánál az iskolaszék pályázatot hirdet osztálytanítói állásra. Jövedelme a díjével szerint: 800 korona a hitközségtől és államsegélyből, kertilletmény 20 korona, 2 öl tuzelófa és lakás. Köteleessége: az egyik osztály önálló vezetése és a kántoriakban való segédkezés, a horvát nyelv tudása szükséges. Határidő *szept. 8.*, folyamódások az **also-pulyai** (Sopron m.) *iskolaszéki elnök* címére küldendőek. 394 1—1

Kassai egyházmegye.

A **garadnai** (Abauj m.) róm. kath. tanítói állásra pályázat nyitattik. Javadalma: a) szabályszerű lakás, istálló, kert, b) 800 kor. készpénz, c) 1 hold 1225 öl szántóföld, d) 2 drb szarvasmarha és sertéslegeltetési jog, e) 12 méter hasábfá beszállítva, melyből az iskola is fűtendő. Ezen díjazásért az ismétlőket is tanítja, vásár- és ünnepnapokon az iskolásokat a két kilométernyire fekvő templomba vezeti. Kellően felszerelt kérvények *aug. 27-ig* a felső-novaji *plébániakáptalhoz* küldendőek. 380 1—1

Kalocsai érseki megye.

Borocon a magyar-német tannyelvű róm. kath. népiskolánál leköszönés folytán a IV., V. és VI. vegyes osztálytanítói állásra 1905. *szeptember 8-ig* pályázat hirdettek. A tanító évi jövedelme: 800 korona havi előleges részletekben, kiszolgáltva a község pénztárából 100 korona lakbér és 3 kis hold legelőföld adóteherrel. Ezenkívül van évi 12 korona irodaátalány. Köteleessége a megválasztott tanítónak a rendes tanítónak a rendes tanításon kívül az ismétlőiskolások tanítása is. Vasár- és ünnepnapokon tartozik a tanító fölnt a choruson énekelni és a kántortól betegség vagy annak akadályoztatása esetén ingyen kisértetni, ép azért megkívántatik az orgonálásban való jártasság. Továbbá köteleessége a tanítónak a gyermekeket a hétköznapi szentmisére vezetni és rájuk fölügyelni. A pályázók szabályszerűen felszerelt kérvényeiket a borocon róm. kath. iskolaszékre címezve főt. *Schröller György* esp. plébános úrhoz Palánkára küldjék. Az áll-más f. é. szeptember hó 15-én elfoglalandó. *Hengen József* isksz. elnök. *Bubend József* isksz. jegyző. 385 1—1

Nagyvárad latin szert. egyházmegye.

A **békéscsabai** róm. kath. hitközség egy tanító állásra pályázatot hirdet. Fizetése a hitközségtől 1000 korona és 200 korona lakbér. A készpénzfizetés havi, a

lakbér pedig negyedévi előleges részletekben lesz kiszolgáltva. Köteleessége az iskolaszék által reá bízott osztály vagy osztályok vezetésén kívül a tornát esetleg külön díjazás mellett az ismétlőiskolát is tanítani. Tannyelv magyar, de a tót nyelv ismerete megkívántatik. Pályázati határidő *augusztus 26.* Az egy próbaévre választott tanító tartozik állását szeptember 1-én elfoglalni. Kérvények *Nemeskey Andor* plébános, szentszéki főnök úrhoz küldendőek. 358 2—2

A **peceszőlösi** róm. kath. kántortanítói állomásra 1905. *aug. 31-ig* bezárólag pályázat hirdettetik. Javadalmazása a kegyuraságtól évi 200 kor., alapítványi misék után 32 kor. 70 fillér, a tanterem fűtése és takarításáért s a tanszerek beszerzéseért összesen 77 kor. 60 fillér, terményekben: 10 köből kétszeres, 2 köből tiszta búza s 46 köbm. tűzifa, melyből a tanterem is fűtendő, 32 hold kántoriális stóla. Amennyiben az ismétlősök tanítása reá bízottnék, e címen a községtől 180 korona tiszteletdíjat élvez. Tannyelv magyar. Okleveles pályázók felszerelt kérvényüket *Dr. Szemethy Géza* plébánoshoz küldjék (Pece-Szölös, Nagyvárad mellett). Az állomás 1905. okt. hó 1-én elfoglalandó. Próbaéneklés szept. 6-án reggel 8 órákor fog megtartatni. 360 2—2

Nyitrai püspöki megye.

Nyitra-Zerdahelyi róm. kath. kántortanítói állomásra pályázat hirdettetik. Javadalmazása utólagos negyedévi részletekben 542 kor. 32 fill. káptalani alapítványi gondnokságtól, 62 kor. 14 fill. templompénztárból, 80 kor. tandíjból, 2 kat. hold 460 öl l. oszt. szántóföld bérérteke 170 kor., 9 öl tűzifa, ebből 3 iskola fűtésére, 6 mérő rozs, 6 mérő arpa. Lakása két szoba mellékepfületekkel. Köteleessége a mindennapi és ismétlősöket tanítani, kántoriakat vezetni és harangoztatásról gondoskodni. Tanköteleesk száma 40. Választás napja *augusztus 29.* Költözökös önkötségen *Fichig Alajos* plébános. 374 1—1

A **lednici** (Trencsén vm. puchói j.) róm. kath. népiskolánál a lemondás folytán megüresedett második tanítói állásra pályázat hirdettetik. Javadalmazása 720 kor. készpénz, 5 pozs. mérő föld, 12 m. tűzifa, vagy 48 kor. fapénz, saját használatára legeltetési jog és szabad lakás a megfelelő helyiséggel s konyhakerttel. Köteleessége a kijelölt osztályokat továbbá az ismétlősöket tanítani. Tanítási nyelv magyar-tót. Csakis okl. tanerők pályázhatnak. Az állás szept. 15-én elfoglalandó, mely egy évi próba-idő után véglegessé válik. A folyamódványok *aug. 31-ig* küldendőek. *Róm. kath. iskolaszék.* 387 1—1

Pécsi egyházmegye.

A **vemendi** (Baranya m.) róm. kath. osztálytanítói állomásra *szeptember 1-ig* pályázatot hirdet az iskolaszék. Tannyelv: magyar-német. Fizetése: 866 korona havi előleges részletekben. Kötelme: az iskolaszék által kijelölt osztályok növendékeit, az ismétlősök egy csoportját oktatni és a kántori teendőkhöz díjtalanul segédkezni. Állását évközben csak kántori állomással cserélheti föl. Az *iskolaszék.* 376 1—1

A **mecsekszakáli** kántortanítói állásra pályázatot hirdettek *szeptember 5-ig.* Jövedelme: 198 korona készpénzben, 400 kor. terményekben és lakás kerttel. Abaliget. Baranyam. *Kopári Gyula* plébános, iskolaszéki elnök. 391 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Rudnoki róm. kath. kántortanítói állomásra *augusztus 27-ig* pályázhatni. Javadalmazás: Lakás, konyha, csűr, istálló, 1/2 telek szántóföld, hozzá rét, legelő négy marhára, 8 köbméter tűzifa. Falleték 146 kor., mellyel egy tanterem is fűtendő, 412 kor. készpénz, stóla legalább 100 kor., párber fejében körülbelül 12 köből rozs, a temető kaszálása, gazdasági tanfolyam után 100 kor. Személyes megjelenés és a tót nyelvnek ismerete kívántatik. Rudnok, pósta Jászó. *Esperesi hivatal.* 373 1—1

Szepeshanusi püspöki megye.

A szepeshanusi római, katolikus kántortanítói állomásra aug. 26-ra pályázat hirdetik. Az állomás jövedelme fölülhaladja a 800 koronát. Tót nyelvet értő s orgonálni és énekelni tudó okleveles tanítónok is pályázhatnak. Kérvények *Kirácz Péter* ker. tanfelügyelő címére Szepeshanusfalvára küldendők. 365 2-2

Székesfehérvári egyházmegye.

A vajtai (Fejér megye) római, katolikus iskolánál tanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalmazása: 600 kor., butorozott szoba és tűzifa. Kötelessége: vegyes osztályt és ismétlőiskolákat tanítani, a gyermekeket templomba vezetni s reájük felügyelni. Okleveles tanítónok előnyben részesülnek. Kérvények aug. 31-ig *Mészáros István* plébánoshoz küldendők. 398 1-2

Szombathelyi egyházmegye.

Hottóra (Zala megye) római, katolikus tanítói állásra pályázat szeptember 3-ikára. Javadalmazás: kézpénz községtől 240 kor., 16 mérő rozs, 8 mérő buza 8 koronába számítva 192 kor., 2 öl tűzifa 48 kor., egy és fél hold föld 60 kor., két szoba, egy konyha, két kerttel együtt 200 kor., állami segély 260 kor. Összesen 1000 kor. Az állás azonnal elfoglalható. Bizonyítványok szeptember 1-sejéig **Hottóra, Nagy Ferenc** elnökhöz küldendők. 384 1-1

A **szentkatalini** római, katolikus kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelem: 1. 8²/₅ mérő buza 84 kor., 2. 8²/₅ mérő rozs 67 kor. 20 fill., 3. 7¹/₅ mérő buza vagy rozs főlálva 70 kor. 20 fill., 4. 3 öl kemény hasábfu 48 kor., 5. 1¹/₂ öl puha hasábfu 18 kor., 6. 7 hold föld kat. ért. 38 kor. 64 fill. (bérértéke 150 kor.), 7. rétjövödelem 60 kor., 8. erdőtöke kamat 28 kor. 88 fill., 9. kézpénzben negyedévenként a községi pénztárakból 450 kor. 80 fill. Kántori jövedelem: 1. 7 mérő rozs 56 kor., 2. 1/4 öl kemény hasábfu 4 kor., 3. 1/4 öl puha hasábfu 3 kor., 4. stolaris jövedelem 100 kor. Jogosultnak 100 kor. évötödös pótlék. Lakás: 2 szoba, konyha, előtár, melléképületek. Oktatási nyelv: magyar, horvát, német. A kérvények felszerelve alulírtokhoz küldendők. A választás szeptember 5-én délelőtt történik. Személyes megjelenés kívántatik. Szentkatalin (u. p. Pornó, Vas vm.), 1905. aug. 14. **Dr. Fischer Lajos** iskolaszéki elnök. 382 1-1

A **csendlaki** (Vas m.) római, katolikus iskolánál osztálytanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése: 800 korona, butorozott szoba, fűtés és tisztogatás. Kötelessége a III-IV. osztályt tanítani, az ismétlők tanításában s a kántoriakban segédkezni. Tannyelv: magyar-szlovén. Határidő *aug. 9.* **Dr. Icanóczy Ferenc** plébános, iskolaszéki elnök. 397 1-1

A **felsőeöri** (Vas m.) római, katolikus hitközség osztálytanítót keres. Javadalom 600 kor. a hitközségtől, 200 kor. az államtól, esetleges korpótlék is az államtól: butorozott szoba (ágyanemű nélkül), 2 öl puhafa fűtésre. Kötelességek: I-II. osztály tanítása, a kántoriakban való mindenkor segédkezés. Tanítási nyelv magyar. Pályázati határidő *aug. 27.* 392 1-1

Veszprémi egyházmegye.

Az aszófői (Zala m.) plébániához tartozó **Örvényes** hitközségi kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalmazás: lakáson stb. kívül körülbelül 760 kor., a javadalmazás szabályozása, különösen államsegély folyamataban. Tanítás nyelve magyar, istentisztelet ezidőszerint német. Pályázhatnak képesített tanítók, csak ilyenek hiányában legalább osztályvizsgázott tanítójelöltek. Néműtül tudóké elsőség. Választás *aug. 24-én* 9 órakor. Személyes jelenlét szükséges. **Aszófő, Résevi Farkas** plébános. 352 2-2

A **nagyradai** római, katolikus iskolánál második tanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalmazása: 800 kor., ebből államsegély 250 kor., 8 méter tűzifa, egy butorozott szoba ágyanemű nélkül. Kötelessége: az alsó három osztályt tanítani, kántori teendőkben segédkezni. Ha nő vá-

lasztatik meg, a kántori segédkezés helyett a három felső osztály leánytanulóit kézimunkára tanítani. Pályázati határidő *szeptember 1.* Az állás szeptember 8-án elfoglalandó. **Gyürkis Anaklét**, plébános. 379 1-1

A **gadányi** (Somogy m.) osztálytanítói állásra *szeptember 1-re* pályázat hirdetik. Fizetése butorozott lakáson és tisztogatáson kívül polgári évre 800 kor. Kötelessége egyik osztályt tanítani, kántorságban és az ismétlősök oktatásában segédkezni. Kérvények *aug. 30-ig* **Vörös János** plébánoshoz (Mesztgyeny) küldendők. 399 1-1

Váci egyházmegye.

Jobbágyiba (Nógrád megye, vasúti megálló) a római, katolikus iskolához szeptember elsejére okleveles férfitanító kerestetik. Javadalma: 740 korona, államsegély betudásával 800 korona, lakás, kert helyett 140 korona (esetleg lakás természetben). Kötelessége: iskolaszék által kijelölendő osztályt és ismétlősöket tanítani és vallásosan nevelni, iskolásgyermekre istentisztelet alatt fölügyelni. Első tanévben szorgalmi idő alatt állásától nem távoznak. Kántori teendőkben jártas és gazdasági ismétlőiskola vezetésére képesített előnyben részesül. További esetben esetleg mellékdíjazásban részesül. Folyamodványok *augusztus 23-ra* küldendők az *iskolaszékhez*. 334 2-2

Kisnémedi községben megüresedett kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése: 1. szabad lakás, ház melletti kis kert és 159 □ öl kenderföld, 2. 8¹²³⁹/₁₀₀₀ hold szántóföld és 2³⁸²/₁₀₀₀ hold rét, melyektől az adót a kántortanító fizeti. 3. Párber mintegy 170 pár után, páronként egy véka rozs és 50 fillér, 4. földmunkaváltás címén 120 korona. 5. deputátum címén 4 öl fa és 60 korona, 6. püspöki hivattól a vallásalapból 8 kor. 82 fill., 7. ismétlőiskola tanításért 60 kor., 8. stóla-jövedelem mintegy 30 kor., 9. otyyasütés a megválasztandó kötelessége, melyért kap 6 koronát. Csakis oklevelesek pályázhatnak. kik kötelesek az 1905. évi *augusztus 31-én* délelőtt 9 órakor megtartandó próbaénekléshez személyesen megjelenni, amikor egyszersmind a választás leend. Kérvények az iskolaszékre címezve alulírtokhoz küldendők. Püspökszilágy (Pestm. u. p. Váchartyan). **Dr. Bazsó István**. 370 1-2

Tóalmás (Pestm.) római, katolikus iskolaszéke egy újonnan szervezett tanítónői állásra pályázatot hirdet. Fizetése: a hitközségtől 200 kor., államsegélyből 600 kor., évi 120 kor. lakbérilletmény, vagy megfelelő lakás. Kötelessége: a reabizott osztályok vezetése s kézimunka tanítás. Felszerelt kérvények f. évi *szeptember 10-ig* **Kokovay János** plébános, iskolaszéki elnök úrhoz adandók be. Az állás október 1-én foglalandó el. **Dobossy Sándor** iskolaszéki jegyző. 381 1-1

Ország-szerte elterjedt — **„Magyar Kántor“** című rk. temető- és búcsuzatalkönyv és különféle szentmiseénekek dallamosított gyűjteménye megrendelhető fűzve 2, kötve 3 koronáért

Biczók F. kántornál
Torontáltordán. 287 3-5

Elemi iskolákba ajánlom miniszterileg engedélyezett es ajánlott

számtanszer gyűjteményemet.

Dr. ÉBEN MIHÁLY, nagykörösi pléb.
336 2-3

A Szent-István-Társulat kiadványai.

Német olvasókönyvek:

ABC und LESEBUCH

für die katholischen Volksschulen, nach Ignatz Bárány bearbeitet.

Irta: **Bárány - Fuchs Johann.**

XXIX. kiadás.

Kötve 20 fillér.

NÉMET OLVASÓKÖNYV

Deutsches Lesebuch für die zweite Klasse der katholischen Volksschulen.

Irta: **MÖCSY-SCHULTZ.**

Kötve 48 fillér.

Kötve 48 fillér.

ERSTES LESEBUCH

für die katholischen Volksschulen, nach Ignatz Bárány bearbeitet.

Irta: **Bárány - Fuchs Johann.**

XVI. kiadás.

Kötve 20 fillér.

NÉMET OLVASÓKÖNYV

Deutsches Lesebuch für die dritte Klasse der katholischen Volksschulen.

Irta: **MÖCSY-SCHULTZ.**

Kötve 60 fillér.

Kötve 60 fillér.

ZWEITES LESEBUCH

für die zweite Klasse der kath. Volksschulen. Bearbeitet nach Ignatz Bárány, verbessert von Edmund Dölle.

Irta: **Bárány - Fuchs Johann.**

XVIII. kiadás.

Kötve 36 fillér.

NÉMET OLVASÓKÖNYV

Deutsches Lesebuch für die vierte Klasse der katholischen Volksschulen.

Irta: **MÖCSY-SCHULTZ.**

Kötve 1 korona.

Kötve 1 korona.

DRITTES LESEBUCH

für die dritte Klasse der kath. Volksschulen. Nach Ignatz Bárány bearbeitet.

Irta: **Bárány-Dölle E. u. Krause Johann.**

XXX. kiadás.

Kötve 48 fillér.

ERSTES LESE-, REAL- und SPRACHBUCH

Erstes Jahr für den dritten und vierten Jahrgang der ungetheilten katholischen Volksschulen Ungarns.

Irta: **Möcsy A., Petrovác J. es Schultz I.**

IV. kiadás.

Kötve 60 fillér.

VIERTES LESEBUCH

für die vierte Klasse der katholischen Volksschulen.

Irta: **Bárány-Dölle E. u. Krause Johann.**

XII. kiadás.

Kötve 80 fillér.

ERSTES LESE-, REAL- und SPRACHBUCH

Zweites Jahr für den dritten und vierten Jahrgang der ungetheilten katholischen Volksschulen Ungarns.

Irta: **Möcsy A., Petrovác J. es Schultz I.**

IV. kiadás.

Kötve 60 fillér.

ABC und LESEBUCH

Irta:

MÖCSY-SCHULTZ.

II. kiadás.

Kötve 40 fillér.

ZWEITES LESE-, REAL- und SPRACHBUCH

Erstes Jahr für den fünften und sechsten Jahrgang der ungetheilten kath. Volksschulen Ungarns. In deutscher Bearbeitung von E. Schultz.

Irta: **Möcsy A., Petrovác J. es Schultz I.**

IV. kiadás.

Kötve 80 fillér.

ABC und LESEBUCH

Kleinere Ausgabe.

Irta: **MÖCSY-SCHULTZ.**

III. kiadás.

Kötve 24 fillér.

ZWEITES LESE-, REAL- und SPRACHBUCH

Zweites Jahr für den fünften und sechsten Jahrgang der ungetheilten kath. Volksschulen Ungarns. In deutscher Bearbeitung von E. Schultz.

Irta: **Möcsy A., Petrovác J. es Schultz I.**

III. kiadás.

Kötve 80 fillér.

Megrendelhetők Bpest, IV., Kecskeméti-u. 2. a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében.